

TUSSENRAPPORTAGE VERKENNING

Floris Schoonderwoerd - 10 april 2018

MAAK MEEDOEN MOGELIJK

Verschillen mogen bestaan

Inleiding

De verkiezingen van 21 maart 2018 lieten in Kaag en Braassem de volgende uitslag zien:

- PRO Kaag en Braassem - 6 zetels
- Samen voor Kaag en Braassem - 6 zetels
- CDA - 4 zetels
- D66 - 3 zetels
- VVD - 2 zetels

Ondanks het feit dat lokale verschillen klein zijn, zagen de twee grootste partijen, PRO Kaag en Braassem en SvKB, aanleiding om het proces om te komen tot een agenda en een bestuur te starten met een verkenning.

Een vergelijking van de vijf verkiezingsprogramma's liet zien dat deze:

- verschillen in abstractieniveau
- verschillen qua inhoud
- niet alle thema's dekken die de komende periode ontegenzeggelijk aan de orde zullen komen
- qua koers veel overeenkomsten vertonen

Daarnaast wilden partijen de verschillende mogelijkheden verkennen om te komen tot de agenda voor 2018-2022 en het bijbehorende bestuur.

Procesvoorstel verkenning

PRO Kaag en Braassem heeft in overleg met SvKB een procesvoorstel gemaakt voor deze verkenning. Dit voorstel kreeg unanieme steun in de raad. In dit procesvoorstel zijn enkele doelen en uitgangspunten voor de verkenning benoemd:

Doelen

- een stabiel bestuur met een stevig draagvlak in de raad
- 'meedoen mogelijk' maken (intern en extern)

Intern

- o geen vaste coalitie / oppositie; zet niet voor vier jaar betrokken en kundige raadsleden buitenspel;
- o een efficiënt en effectief vergadermodel met toegankelijke en leesbare stukken
- o adequate ondersteuning

Extern

- o hou achterban en inwoners aangehaakt
- o een vergaderstructuur die uitnodigend is
- o positioneer de gemeente meer als partner dan als beleidsbepaler

Uitgangspunten

- een breed proces met de input van alle partijen
- grondgedachte voor participatie / verhouding inwoner-overheid:
 - o bij beleidsvoorbereiding meer gebruik maken van kennis en betrokkenheid inwoner;
 - o na vaststelling beleid(skaders) rechte ruggen bij de uitvoering.

VERKENNING

Gesprekken

Tijdens de gesprekken met de partijen zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Duiding uitslag
- Ophalen procesideeën over de vorming van agenda en formatie bestuur
- Sturingsfilosofie gemeente (verhouding overheid / inwoner)
- Scan draagvlak bestaand beleid
- Positiebepaling (in grove lijnen) op ontbrekende thema's / overdrachtsdocument
- Scan headlines programma's / verkennen gezamenlijke koers

Conclusies

- De kiezer heeft twee partijen groot gemaakt. Dat geeft aan dat beide partijen de verantwoordelijkheid hebben er alles aan te doen om samen de dragende kracht in de komende periode te worden. De verkenning heeft uitgewezen dat beide partijen zich hiervoor in willen zetten. Beide partijen wensen, verderop in de formatie, ook op zoek te willen gaan naar verbreding.
- Alle vijf de partijen onderschrijven de noodzaak om een politiek systeem te ontwikkelen dat toegankelijker is waardoor het voor inwoners gemakkelijker wordt om zich actief in te zetten.
- Alle vijf de partijen onderschrijven de wens meer gebruik te willen maken van de aanwezige kennis en betrokkenheid in de gemeenschap.
- De programma's vertonen veel overeenkomsten.
- Gezien de eerder genoemde programmaovereenkomsten, is het mogelijk om op een fors deel van de agenda 2018-2022 consensus te bereiken en een breed gedragen koersdocument op te stellen. Op deze onderwerpen kan de raad een stap terug doen en het college de opdracht geven aan de slag te gaan. De raad formuleert de kaders en de doelen, het college vult met inwoners en organisaties de weg ernaar toe in. Deze werkwijze sluit aan bij twee belangrijke hoofddoelen. Het maakt maximaal gebruik van de kennis en betrokkenheid van inwoners en organisaties én verlicht de workload van de raad.
- Voor de thema's waarover (nog) geen consensus is of kan zijn, kunnen er ambities per thema worden afgesproken. De richting is bekend en per thema moeten de kaders over het concretere doel, het proces en de participatie nog worden vastgesteld. Het uitgangspunt is dat hierbij verschillen mogen bestaan; de raad werkt in wisselende meerderheden. Voorbeelden van kernthema's zijn: arbeidsmigranten, sociale woningbouw, bedrijventerreinen, duurzaamheid, uitnodigingsplanologie, grootschalige recreatie en maatschappelijk vastgoed. Het te vormen collegiaal bestuur komt met voorstellen welke, daar waar mogelijk, ook scenario's en/of alternatieven bevatten.
- Gezien de financiële uitdagingen die op de gemeente afkomen, is er breed draagvlak bij de vijf partijen om de bestuurlijke formatie te handhaven op 3,5 fte.

ADVIES

De verkenning heeft veel opgeleverd. Er zijn veel overeenkomsten tussen partijen maar er zijn ook verschillen blootgelegd die om een extra stap in het proces vragen. Ik adviseer twee dingen te doen:

1. Uit de gesprekken is op te maken dat er thema's zijn waarover (raads)breed consensus is. De ambtelijke organisatie heb ik gevraagd de opgehaalde informatie te verwerken tot een document. Inmiddels is wel duidelijk dat dit document vraagt om verdere concretisering en kaderstelling. Mijn advies is om deze verdiepingsslag gezamenlijk te maken en hiervoor de geplande verdiepingsavond van woensdag 18 april te gebruiken. Ter voorbereiding hiervan ontvangen alle partijen aan het eind van de week een document, aan de hand waarvan iedereen met de eigen fractie de koers kan bepalen en mandaat kan organiseren om het overleg in te gaan. In de uitnodiging zal ook aandacht zijn voor de opzet van de avond en de gewenste omvang van de afvaardiging per fractie. Deze avond kan worden gezien als de tweede gespreksronde van het verkenningsproces. Het resultaat van deze avond zal als inhoudelijke opbrengst openbaar worden aangeboden aan de vijf partijen waarna de verkenning is afgerond.
2. Parallel aan de afronding van de verkenning adviseer ik PRO Kaag en Braassem en Samen voor Kaag en Braassem met elkaar gesprek te gaan om te onderzoeken of zij de romp van het bestuur kunnen gaan vormen. Uit de verkenning blijkt voldoende aanleiding om te veronderstellen dat dit kan lukken. De wens en intentie is er bij beide partijen maar de verschillen die zijn geconstateerd, vergen nog wel een verdiepingsslag. Het gaat dan vooral om verschillen in het inrichten van het proces om van abstracte naar concrete afspraken te komen bij de verschillende thema's.
Om dit gesprek tot een succes te maken, adviseer ik gebruik te maken van twee door de partijen voorgedragen externe gespreksleiders, één van de zijde van PRO Kaag en Braassem en één van de zijde van SvKB.
In het weekend heb ik dit onderdeel van het advies gedeeld met PRO Kaag en Braassem en SvKB en zij hebben Rob van der Hoorn respectievelijk Rob van der Geest bereid gevonden deze taak te vervullen.

Planning vervolg

Als er breed draagvlak is voor het document (de agenda 2018-2022) gaat de formatiefase in. In deze fase onderzoeken PRO Kaag en Braassem en SvKB hoe en met wie het college wordt gevormd.

Roelofarendsveen
10 april 2018 / FS